नेपाल सरकार

शान्ति तथा पुनर्निर्माण मन्त्रालय

सिंहदरवार, काठमाण्डौ

द्वन्द्वबाट क्षति भएका भौतिक पूर्वाधारहरुको पुनर्निर्माण/पुनर्स्थापना तथा शान्तिका लागि विकास कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०६५

२०६५

१) पृष्ठभूमि

नेपालमा बिगत एक दशकभन्दा लामो समयसम्म भएको सशस्त्र द्वन्द्वका कारण समस्त क्षेत्र प्रभावित भएको सन्दर्भमा पूर्वाधार निर्माणको कार्य पनि अछुतो रहेन । साथै निर्माण सम्पन्न भई प्रयोगमा आएका भौतिक संरचनाहरु समेत क्षतिग्रस्त हुन पुगे । नेपाल सरकार र ने.क.पा. माओवादीबीच २०६३।८।५ मा सम्पन्न बिस्तृत शान्ति संझौताबाट मुलुकमा बिद्यमान एक दशक लामो शसस्त्र एवं हिंसात्मक द्वन्द्वको बिधिवत अन्त्य भएको छ । तत्पश्चात नेपाल सरकारले शान्ति तथा पुनर्निर्माण मन्त्रालयको स्थापना गरेको छ । यस मन्त्रालयलाई देशमा दिगो शान्ति कायम गर्नुका अतिरिक्त द्वन्द्वबाट प्रभावित/क्षतिग्रस्त संरचनाहरुको पुनर्निर्माण गर्ने जिम्मेवारी पनि सुम्पिएको छ ।

यस मन्त्रालयलाई प्राप्त जिम्मेवारी अनुसार द्वन्द्व प्रभावित संरचनाहरुको पुनर्निर्माण गर्दै गम्भीर रुपमा प्रभावित सामाजिक परिवेशलाई सामान्य बनाई देशमा दिगो शान्ति बहाल गर्न दीर्घकालीन र अल्पकालीन योजना तथा रणनीति तयार गर्ने कार्य भइरहेका छन् । यी सवै कार्यहरु सम्पादन गर्न गराउन शान्ति तथा पुनर्निर्माण मन्त्रालयको भूमिका अत्यन्तै महत्वपूर्ण र जिम्मेवारीपूर्ण भएकोले द्वन्द्वबाट क्षतिग्रस्त भौतिक पूर्वाधारहरुको पुनर्निर्माण तथा शान्तिका लागि विकासका कार्य अघि बढाउन मन्त्रालय तदारुकताका साथ लागि परेको छ । यही लक्ष्य परिपूर्ति गर्न मंत्रालयले मिति २०६३।८।५ पूर्व द्वन्द्वबाट क्षति भएका बिभिन्न भौतिक संरचनाहरुको पुननिर्माण तथा शान्तिका लागि विकास कार्यक्रमहरु सञ्चालनार्थ तयार गरिएको कार्यविधि प्रयोगमा ल्याएको छ ।

२) संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ

यो कार्यविधिको नाम " **द्वन्द्वबाट क्षति भएका भौतिक पूर्वाधारहरुको पुनर्निर्माण/पुनर्स्थापना तथा शान्तिका लागि विकास कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०६५**" रहनेछ । यो कार्यविधि मिति २०६५/१०/१५ मा स्वीकृत भई तदनुरुप कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ ।

३) परिभाषा

यस कार्यविधिमा विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा :

क) "मन्त्रालय" भन्नाले शान्ति तथा पुनर्निर्माण मन्त्रालयलाई जनाउनेछ ।

ख) "विभाग" भन्नाले द्वन्द्वको क्रममा क्षति भएका भौतिक पूर्वाधारका संरचनाहरुका तालुकवाला मन्त्रालयको विभागलाई जनाउनेछ ।

ख) "परियोजना" भन्नाले शान्ति तथा पुनर्निर्माण मन्त्रालय अन्तरगत रहेको "द्वन्द्वोत्तर शान्ति तथा पुनर्निर्माण परियोजना" लाई जनाउनेछ ।

ग) "संरचना" भन्नाले द्वन्द्वको अवधि (मिति २०५२/११/१ देखी २०६३।८।५ सम्म) मा क्षति भएका बुँदा ५ बमोजिमका भौतिक पूर्वाधारका संरचनालाई जनाउनेछ ।

घ) "कार्यक्रम" भन्नाले यो कार्यविधिको बुँदा नं. ५ का कार्यक्रमहरुलाई जनाउनेछ ।

ङ) "बजेट" भन्नाले पुनर्निर्माण/पुनर्स्थापना तथा शान्तिका लागि विकास कार्यक्रमका लागि प्राप्त हुने बजेटलाई जनाउनेछ ।

च) "समिति" भन्नाले द्वन्द्वबाट क्षतिग्रस्त संरचनाहरुको पुनर्निर्माण कार्यलाई प्रभावकारीरुपमा कार्यान्वयन गराउन गठित जिल्ला पुनर्निर्माण समितिलाई जनाउनेछ ।

छ) "स्थानीय निकाय" भन्नाले गाउँ विकास समिति, नगरपालिका र जिल्ला विकास समिति सम्झनु पर्दछ।

४) कार्यकम तथा कार्यविधिको उद्देश्य

४.१ द्वन्द्वको कममा क्षति हुन पुगेका भौतिक पूर्वाधारहरु र स्थानीय स्तरमा सेवा प्रवाह गर्ने सरकारी/स्थानीय निकाय/समिति/प्राधिकरण/प्रतिष्ठान अन्तर्गतका कार्यालयहरुको संरचनाहरुको पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना गरी जनतालाई दिगो शान्ति र राहतको अनुभुति दिलाउनु तथा शान्तिका लागि विकास कार्यक्रम सञ्चालन गरी राष्ट्रको नव निर्माण गर्नु यस कार्यकमको उद्देश्य हुनेछ ।

४.२ भौतिक पूर्वाधार पुनर्निर्माण कार्यलाई व्यवस्थित र संस्थागत गर्दै द्वन्द्वबाट क्षतिग्रस्त भौतिक संरचनाहरुको पुनर्निर्माण/पुनस्थापना गर्न र उपलब्ध श्रोत र साधनलाई ब्यवस्थित रुपमा परिचालन गर्दै निश्चित मापदण्ड अनुसार तोकिएको अवधिमा जनसहभागिता समेत परिचालन गरी योजना निर्माणमा सरलता, स्पष्टता र एकरुपता ल्याउनु यस कार्यविधिको उद्धेश्य हुनेछ ।

५) कार्यक्रमका क्षेत्रहरु

५.१ यस कार्यक्रम अन्तरगत द्वन्दबाट क्षतिग्रस्त देहाय बमोजिमका भौतिक पूर्वाधार संरचनाहरुको पुनर्निर्माण/पुनर्स्थापना तथा शान्तिका लागि विकासका कार्य गरिनेछ ।

क) सरकारी भवन तथा संरचनाहरु

ख) स्थानीय निकायका भवन एवं संरचनाहरु

ग) विद्यालय र वालमन्दिर एवं शैक्षिक संरचनाहरु

घ) बिभिन्न सेवा केन्द्रहरु र सामुदायिक भवनहरु

ङ) झोलुङ्गे पुल, खानेपानी, सिचाई का संरचनाहरु

च) बाटो तथा अन्य स-साना पुल पुलेसाहरु

छ) बिमानस्थल, विद्युत एवं संचारका भवन तथा संरचनाहरु

ज) ग्रामीण नमुना बस्तीहरु

झ) सहिदपार्क, स्मारक, मठ मन्दिर तथा पुरातात्विक ऐतिहासिक संरचनाहरु

ञ) सरकारी संस्थानका भवन एवं संरचनाहरु

ट) मन्त्रालयले तोकेका शान्तिका लागि विकास कार्यक्रमहरु

ठ) मन्त्रालयले तत्काल पुनर्निर्माण गर्न उपयुक्त ठानेका अन्य संरचनाहरु

५.२ यस कार्यकम अन्तर्गतको बिनियोजित रकम बुँदा ५.१ मा उल्लेखित कार्यक्रम सञ्चालन गर्न बाहेक अन्य कार्यमा खर्च गर्न पाइने छैन ।

६) योजना तर्जुमा, छनौट तथा स्वीकृतिको व्यवस्था

६.१ राष्ट्रिय योजना आयोगको निर्दिष्ट ढांचामा जिल्ला पुनर्निर्माण समितिले क्षतिको विवरण अद्यावधिक गरी बहुसंख्यक जनताको प्राथमिकतामा परेका आयोजनालाई उच्च प्राथमिकतामा राखी निर्धारित समयभित्रै परियोजनामा पठाउनु पर्नेछ ।

६.२ सरोकारवाला सबै मन्त्रालय/विभागहरुले द्वन्द्वबाट क्षतिग्रस्त भएका र क्षतिको विवरणमा परेका भौतिक पूर्वाधारका संरचनाहरुको पुनर्निर्माण तथा शान्तिका लागि विकास कार्यक्रम सञ्चालन गर्न चाहिने अनुमानित लागत सहित राष्ट्रिय योजना आयोगको निर्दिष्ट ढाँचामा समितिको सिफारिससहित परियोजनामा पठाउनु पर्नेछ ।

६.३ बुँदा ६.२ बमोजिम माग भएका आयोजनाहरुमध्ये श्रोतको उपलब्धताका आधारमा परियोजनाले मन्त्रालयको आयोजनाहरुमध्येका छनौट गरी बार्षिक कार्यकमको रुपमा स्वीकृतिका लागि राष्ट्रिय योजना आयोगमा पठाउनेछ।

६.४ राष्ट्रिय योजना आयोगबाट स्वीकृत भएका कार्यक्रमहरु यस कार्यविधि बमोजिम कार्यान्वयन गरिनेछ।

६.५ बुँदा ६.४ बमोजिम स्वीकृत कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गर्नुपूर्व सर्भे, डिजाइन, नाप-नक्सा, लगत इष्टिमेट, दर विश्लेषण र कार्यतालिका तयार र स्वीकृत गरी परियोजनामा पठाउने जिम्मेवारी सम्बन्धित मन्त्रालय/विभागको हुनेछ।

६.६ जिल्ला विकास समितिबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रमको हकमा यस कार्यविधिमा उल्लेख भएका बाहेक अन्य कुराहरु प्रचलित स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५ तथा तत्सम्बन्धी नियमावलीहरु (स्थानीय स्वायत्त शासन नियमावली, २०५६ र स्थानीय निकाय आर्थिक प्रशासन नियमावली, २०६४) बमोजिम हुनेछ।

७) जिल्ला पुनर्निर्माण समिति सम्बन्धी व्यवस्था

७.१ जिल्ला पुनर्निर्माण समितिको गठन:

प्रत्येक जिल्लामा द्वन्द्वबाट क्षतिग्रस्त भौतिक पूर्वाधारहरुको पुनर्निर्माण/पुनर्स्थापना तथा शान्तिका लागि विकास कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गराउन देहाय बमोजिमको जिल्ला पुनर्निर्माण समिति रहनेछ।

क. प्रमुख जिल्ला अधिकारी	संयोजक
ख. स्थानीय विकास अधिकारी	सदस्य
ग. प्रमुख, कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय	सदस्य
घ. डिभिजन प्रमुख वा प्रतिनिधि, शहरी विकास तथा भवन निर्माण डिभिजन कार्यालय	सदस्य
ङ. प्रमुख, पुनर्निर्माणसंग संबन्धित निकाय	सदस्य
च. प्रमुख, द्वन्द्वोत्तर शान्ति तथा पुनर्निर्माण परियोजना इकाइ कार्यालय	सदस्य
छ. समितिले तोकेको एकजना नागरिक समाजका प्रतिनिधि	सदस्य
ज. प्रमुख, जिल्ला प्राबिधिक कार्यालय	सदस्य

झ. द्वन्द्वोत्तर शान्ति तथा पुननिर्माण परियोजनाको इकाई रहेको जिल्लामा सोही इकाईका प्रमुख र सो इकाई नभएको जिल्लामा प्राविधिक कार्यालयका प्रमुख सदस्य सचिव हुनेछन्।

७.२ संयोजकको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ।

७.२.१ आवश्यकता अनुसार जिल्लास्थित अन्य व्यक्ति/संस्थालाई समितिको बैठकमा आमन्त्रण गर्ने।

७.२.२ आवश्यकता अनुसारको बैठक बोलाउन सदस्य सचिवलाई निर्देशन दिने।

७.२.३ समितिको निर्णय कार्यान्वयनको अनुगमन गर्ने।

७.२.४ बैठकमा प्रस्तावहरु पेश गर्ने गराउने।

७.३ समितिको बैठक सम्बन्धी कार्यविधि समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ।

७.४ समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :

७.४.१ क्षतिग्रस्त भौतिक संरचनाहरुको अध्यावधिक विवरण तयार गरी मन्त्रालय/विभाग/जिल्ला विकास समिति/परियोजनामा पठाउने।

७.४.२ कार्यक्रम सञ्चालनका लागि प्राथमिकताक्रम निर्धारण गरी सिफारिससहित जिल्ला विकास समिति/परियोजना कार्यालयमा पठाउने।

७.४.३ पुनर्निर्माण कार्यको नियमित अनुगमन सुपरिवेक्षण गर्ने।

७.४.४ कार्यान्वयनको चरणमा देखापरेका समस्याहरुको समाधान गर्ने गराउने।

७.४.५ पुनर्निर्माण गर्न लाग्ने अनुमानित लागतमा हेरफेर, प्राथमिकता निर्धारणमा संशोधन तथा स्थल सम्बन्धी उपयुक्त सिफारिस गरी सम्बन्धित निकाय / विभाग / जिल्ला विकास समिति / परियोजनामा पठाउने ।

७.४.६ राष्ट्रिय महत्वका बिषयलाई दृष्टिगत गरी तत्काल पुनर्निर्माण/पुनर्स्थापना तथा शान्तिका लागि विकास कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आवश्यक देखिएका कार्यक्रमहरु सिफारिस सहित सम्बन्धित विभाग/ जिल्ला विकास समिति/परियोजनामा फाल्गुण मसान्त भित्रमा पठाई सक्नुपर्नेछ ।

७.४.७ सम्पन्न कार्यको समीक्षा, बिश्लेषण सहितको प्रतिवेदन सुझावसहित विभाग / जिल्ला विकास समिति / परियोजनामा पठाउने ।

७.४.८ कार्यक्रमको प्रगति, आम्दानी र खर्च सार्वजनिक गर्ने गराउने ।

७.४.९ सम्पन्न योजनाहरुको मर्मत सम्भार तथा दीगोपनका लागि आवश्यक मार्गदर्शन दिने ।

७.४.१० जिल्ला स्थित पुननिर्माण आयोजनाहरुको बजेट निकाशा, खर्च लगायत वित्तिय एवं भौतिक प्रगति विवरण प्राप्त गर्ने ।

७.५ सदस्य-सचिवको काम, कर्तब्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

७.५.१ समितिको संयोजकको निर्देशनमा समितिको बैठक बोलाउने ।

७.५.२ बैठकको निर्णय कार्यान्वयन गर्ने गराउने ।

७.५.३ समितिको सचिवालय द्वन्द्वोत्तर शान्ति तथा पुननिर्माण परियोजनाको इकाई कार्यालय भएको जिल्लामा सोही कार्यालय र त्यस्तो इकाई नभएको जिल्लामा जिल्ला प्राविधिक कार्यालयमा रहनेछ।

८) कार्यान्वयन सम्बन्धी व्यवस्था

८.१ आर्थिक वर्ष २०६४।०६५ र सोभन्दा अघिदेखि चालु रहेका जिल्ला स्थित सरकारी कार्यालय भवनहरु तथा अन्य भौतिक पूर्वाधारहरुको पुननिर्माण सम्बन्धी कार्य पहिलेदेखि नै सञ्चालन गर्दै आएका निकायहरु (स्थानीय पूर्वाधार विकास तथा कृषि सडक विभाग, शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग आदि) बाट नै सञ्चालन गर्न मन्त्रालयले साविक बमोजिम अख्तियारी दिनेछ ।

८.२ बुँदा नं. ८.१ बाहेकका जिल्ला सदरमुकामस्थित सरकारी भवनहरुको पुनर्निर्माण तथा तोकिएको अन्य स्थानमा विशेषरुपमा विकसित/निर्माण गरिने ग्रामीण नमूना वस्ती विकास तथा निर्माणका लागि कामको प्रकृति, परिमाण तथा उपलब्ध जनशक्तिका आधारमा मन्त्रालय अन्तरगत रहेको परियोजना वा मन्त्रालयले तोकेको अन्य उपयुक्त निकायलाई मन्त्रालयले अख्तियारी दिनेछ ।

८.३ पुरातात्विक तथा ऐतिहासिक महत्वका जुनसुकै भवनहरु पुननिर्माणका लागि मंत्रालयले शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभागलाई अख्तियारी दिनेछ ।

८.४ टेलिभिजन टावर, बिमान स्थल, रेडियो प्रसारण केन्द्र, बिद्युत सम्बन्धी संरचना जस्ता बिशेष प्रकृतिका योजनाहरुको पुननिर्माणका लागि मन्त्रालयले तत् तत् मन्त्रालयलाई अख्तियारी दिनेछ ।

८.५ स्थानीय निकायका सम्पूर्ण संरचनाहरु पुननिर्माणका लागि मन्त्रालयले जिल्ला विकास समितिलाई अख्तियारी दिनेछ ।

८.६ जिल्ला सदरमुकाम बाहिरका सरकारी भवनहरु, सेवाकेन्द्र तथा उप-केन्द्र जस्ता संरचनाहरु पुननिर्माणका लागि मन्त्रालयले जिल्ला विकास समितिलाई अख्तियारी दिनेछ ।

८.७ बुँदा ८.१, ८.२ ,८.३ र ८.४ बाहेकका विद्यालय, सामुदायिक भवन, झोलुङ्गे पुल, खानेपानी, सिंचाई तथा अन्य भौतिक संरचनाहरु पुननिर्माणका लागि मन्त्रालयले जिल्ला विकास समितिलाई अख्तियारी दिनेछ ।

८.८ जिल्ला विकास समिति मार्फत संचालन हुने योजना / कार्यक्रमहरु प्रचलित कानूनका अधिनमा रही उपभोक्ता समितिमार्फत जनसहभागिता समेत जुटाई सञ्चालन गर्न पहिलो प्राथमिकता दिनुपर्नेछ । योजना सम्पन्न भै हस्तान्तरण गर्दा मर्मतसम्भार तथा योजनाको दिगोपनका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ । विद्यालय भवन पुनर्निर्माण गर्दा विद्यालय व्यवस्थापन समितिमार्फत जनसहभागिता समेत जुटाई कार्य सञ्चालन गर्न प्राथमिकता दिनुपर्नेछ ।

८.९ "शान्तिका लागि विकास" कार्यक्रम सञ्चालन मन्त्रालयले तोके बमोजिम हुनेछ ।

९) रकम प्रवाह, खर्च, एवं लेखापरीक्षण गर्ने व्यवस्था

९.१ जिल्लास्थित अख्तियारी प्राप्त गर्ने कार्यालयले प्राप्त कार्यक्रम, अख्तियारी र अख्तियारीपत्रमा प्राप्त निर्देशन समितिमा जानकारी गराउनु पर्नेछ ।

९.२ अख्तियारी बमोजिमको रकम संबन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयबाट निकासा लिने, छुट्टै खाता/श्रेस्ता राखी कार्यान्वयन गर्ने गराउनु पर्नेछ ।

९.३ भौतिक र बित्तीय प्रगति आवश्यकता अनुरुप मासिक/चौमासिक/बार्षिक रुपमा विभाग/मन्त्रालय मार्फत मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

९.४ आर्थिक वर्षभित्रमा खर्च नभई बाँकी हुन आएको रकम आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ मा व्यवस्था भए बमोजिम सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयमा फिर्ता /फ्रिज गर्नुपर्नेछ ।

९.५ सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयबाट आन्तरिक लेखापरीक्षण तथा अन्तिम लेखापरीक्षण महालेखा परीक्षकको कार्यालयबाट हुनेछ । तर जिल्ला विकास समितिबाट भएको खर्चको आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रचलित स्थानीय निकाय (आर्थिक प्रशासन) नियमावली २०६४ बमोजिम हुनेछ ।

१०) कार्यक्रमको अनुगमन, समीक्षा र प्रगति प्रतिवेदन सम्बन्धी व्यवस्था

१०.१ द्वन्द्वोत्तर शान्ति तथा पुननिर्माण तथा शान्तिका लागि विकास कार्यको अनुगमन तथा संचालनका लागि देहाय बमोजिमको केन्द्रीय निर्देशन तथा अनुगमन समिति रहनेछ ।

क) मन्त्री, शान्ति तथा पुनर्निर्माण मन्त्रालय	अध्यक्ष
ख) मा.सदस्य, शान्ति तथा पुनर्निर्माण मन्त्रालय हेर्ने, राष्ट्रिय योजना आयोग	सदस्य
ग) सचिव, अर्थ मन्त्रालय	सदस्य
घ) सचिव, भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय	सदस्य
ङ) सचिव, स्थानीय विकास मन्त्रालय	सदस्य
च) सचिव, शान्ति तथा पुनर्निर्माण मन्त्रालय	सदस्य
छ) सचिव, राष्ट्रिय योजना आयोग	सदस्य
ज) महालेखा नियन्त्रक, महालेखा नियन्त्रक कार्यालय	सदस्य
झ) सह-सचिव, शान्ति तथा पुनर्निर्माण मन्त्रालय	सदस्य
ञ) महानिर्देशक, शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग	सदस्य
ट) महानिर्देशक, स्थानीय पूर्वाधार विकास तथा कृषि सडक विभाग	सदस्य
ठ) परियोजना प्रमुख, द्वन्द्वोत्तर शान्ति तथा पुनर्निर्माण परियोजना	सदस्य-सचिव

१०.२ केन्द्रीय निर्देशन तथा अनुगमन समितिको काम, कर्तब्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :

- क) द्वन्द्वबाट क्षति भएका भौतिक पूर्वाधारहरुको पुनर्निर्माण तथा शान्तिका लागि विकास कार्यका लागि आवश्यक कार्यनीति, रणनीति तय गर्ने ।
- ख) पुनर्निर्माण कार्यको नियमित सुपरीवेक्षण, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने र निर्देशन पठाउने ।
- ग) पुनर्निर्माण कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन राय सुझाव दिने ।
- घ) निर्माण कार्यको अनुगमनका आधारमा आवश्यक देखिए खर्च गर्ने अख्तियारी फेरबदल गर्न सुझाव दिने ।
- ङ) केन्द्रीय निर्देशन समितिले आवश्यकता अनुरुप उप-समितिहरु बनाउन सक्नेछ ।
- च) जिल्ला स्तरीय अनुगमन जिल्ला पुनर्निर्माण समितिले गर्नेछ र यसको प्रतिवेदन परियोजनामा पठाउनु पर्नेछ ।

१०.३ प्रगति समीक्षा

१०.३.१ कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने निकायले राष्ट्रिय योजना आयोगको निर्दिष्ट ढांचामा एवं परियोजनाले तोकेको ढांचामा प्रगति प्रतिवेदन एवं अन्य श्रेस्ताहरु तोकिएकै समयावधिमा परियोजनामा पठाउनु पर्नेछ ।

१०.३.२ कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने निकायले जिल्ला स्तरीय समिक्षा गोष्ठीमा आ-आफनो प्रगति प्रस्तुत गरी समीक्षा गराउनु पर्नेछ र सो को जानकारी परियोजना र समितिलाई दिनुपर्नेछ ।

१०.३.३ परियोजनाले क्षेत्रीयस्तर/केन्द्रीयस्तरमा समीक्षा गोष्ठी एवं कार्यक्रम प्रभाव मूल्याङ्कन गरी सोको प्रतिवेदन मन्त्रालयमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

११) जिम्मेवारी तथा उत्तरदायित्व

११.१ योजना संचालन गर्ने, सम्पन्न गराउने, हस्तान्तरण गर्ने, लेखा परीक्षण लगायत विभिन्न भौतिक तथा वित्तीय प्रतिवेदन गर्ने जिम्मेवारी, कर्तव्य र दायित्व अख्तियारी प्राप्त गर्ने अधिकारीमा हुनेछ । साथै यस सम्बन्धी व्यवस्था अनुसूची - १ मा रहेको छ ।

११.२ योजना सम्पन्न भए पश्चात सम्बन्धित निकायले कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन सहित उक्त योजना परियोजना वा समितिबाट हस्तान्तरण गरी बुझिलिनु पर्नेछ ।

११.३ योजना सम्पन्न भए पश्चात सो को मर्मत संभार गरी सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी सम्बन्धित प्रयोगकर्ता निकायको हुनेछ ।

११.४ द्वन्द्वबाट क्षति भएका भौतिक पूर्वाधारहरुको पुनर्निर्माण तथा शान्तिका लागि विकास कार्यक्रम सम्बन्धमा मन्त्रालयले समय-समयमा दिएका निर्देशनहरुको पालना गर्नु संबन्धित सबैको कर्तव्य हुनेछ ।

१२) विविध

१२.१ यस कार्यविधिमा उल्लेख भएको व्यवस्था बाहेक मन्त्रालय/परियोजना/समितिले आवश्यक परेमा निर्देशन एवं सुझाव दिन सक्नेछ ।

१२.२ यस कार्यविधिको व्याख्या एवं परिमार्जन केन्द्रीय निर्देशन तथा अनुगमन समितिको स्वीकृति लिई शान्ति तथा पुनर्निर्माण मन्त्रालयले गर्नेछ ।

१२.३ परियोजनाको इकाई कार्यालय रहने स्थान केन्द्रीय निर्देशन समितिले तोक्नेछ ।

१२.४ नेपाल सरकारबाट २०६४।९।१३ मा स्वीकृत द्वन्द्वबाट क्षतिभएका भौतिक पूर्वाधारहरुको पुनर्निर्माण/पुनर्स्थापना कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०६४ खारेज गरिएको छ । नेपाल सरकारबाट २०६४।९।१३ मा स्वीकृत द्वन्द्वबाट क्षतिभएका भौतिक पूर्वाधारहरुको पुनर्निर्माण/पुनर्स्थापना कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०६४ अनुसार भए गरेका कार्यहरु "द्वन्द्वबाट क्षतिभएका भौतिक पूर्वाधारहरुको पुनर्निर्माण/पुनर्स्थापना तथा शान्तिका लागि विकास कार्यक्रम सञ्चालन कार्यबिधि, २०६५" अनुसार भएको मानिनेछ ।